

8 juni 2012

Geachte voorzitter van de Vaste Commissie voor Onderwijs van de Tweede Kamer,

Ik schrijf dit bericht namens de werkgroep Medezeggenschaps- en klachtrecht van de Nederlandse Vereniging voor Onderwijsrecht. De werkgroep is een platform waarin personen vanuit verschillende groeperingen die op een of andere manier beroepshalve met medezeggenschapsrecht te maken hebben, vertegenwoordigd zijn. Het gemeenschappelijk belang van de leden is een goede medezeggenschap in het onderwijs. De werkgroep komt een aantal keer per jaar bijeen om actuele ontwikkelingen te bespreken. Twee onderwerpen die de belangstelling hebben, zijn de evaluatie van de WMS en de wijziging van de WMS in het wetsvoorstel Passend onderwijs. De werkgroep wil graag een aantal suggesties doen met betrekking tot deze onderwerpen.

Evaluatie WMS

De leden van de werkgroep hebben met belangstelling de brief van 30 maart 2012 van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gelezen, alsmede het evaluatierapport waarnaar deze brief verwijst. De werkgroep zou graag zien dat de volgende punten aan de orde komen in het Algemeen Overleg over de evaluatie van de WMS op 27 juni as.

1. Onderwijskwaliteit

De verhoging van de kwaliteit van het onderwijs heeft de laatste jaren de aandacht van de wetgever. Een voorbeeld is de wet Minimumleerresultaten (31 828). Daarnaast grijpt de onderwijsinspectie sneller in bij (zeer) zwakke scholen om het onderwijs te verbeteren. De leden van de werkgroep vinden dat een positieve ontwikkeling. De werkgroep denkt dat deze ontwikkeling nog verder kracht kan worden bijgezet als de MR uitdrukkelijke bevoegdheden krijgt bij het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Op dit moment ontbreken deze bevoegdheden in de WMS. Weliswaar moet het bevoegd gezag verantwoording aan de MR afleggen over de onderwijskwaliteit via het jaarverslag, het schoolplan en de schoolgids. Maar deze verantwoordingsplicht geeft de MR onvoldoende bevoegdheden om adequate en bijtijds invloed te kunnen uitoefenen op de kwaliteit van het onderwijs op de school.

Wij stellen daarom voor in de lijst van documenten in artikel 8, tweede lid, WMS op te nemen dat de MR van het bevoegd gezag terstond de rapportage van de onderwijsinspectie met betrekking tot de school ontvangt. Indien de onderwijsinspectie in dit rapport het onderwijs op de school als zwak of zeer zwak beoordeelt, is het wenselijk dat het bevoegd gezag tevens zo spoedig mogelijk het verbeterplan aan de MR stuurt. Vervolgens moet het bevoegd gezag de MR elke zes maanden informeren over de uitvoering en opbrengsten van het verbeterplan. Tot slot dient de MR een adviesbevoegdheid te krijgen met betrekking tot dit verbeterplan. Aldus heeft de MR de gelegenheid daarop invloed uit te oefenen, terwijl de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het verbeterplan en de uitvoering daarvan bij het bevoegd gezag blijft.

2. Beleid met betrekking tot doorstroom en zittenblijven

De doorstroom van vmbo-t naar havo en van havo naar vwo heeft de laatste tijd in de belangstelling gestaan, evenals de vraag of het wenselijk is dat leerlingen blijven zitten of in plaats daarvan naar een lagere onderwijssoort afstromen of bijles krijgen. Uit de berichtgeving

blijkt dat op veel scholen over deze onderwerpen geen beleid is of dit beleid niet transparant is. De werkgroep denkt dat dit mede te wijten is aan de omstandigheid dat onduidelijk is of het bevoegd gezag verplicht is hierover beleid te formuleren. Ook is onduidelijk of het bevoegd gezag dit beleid moet voorleggen aan de MR, bijvoorbeeld op grond van artikel 10 onderdeel b WMS, artikel 11 onderdeel j WMS of artikel 13 onderdeel g WMS. De werkgroep zou graag zien dat de minister deze punten verduidelijkt en zo nodig bewerkstelligt dat de MR instemmings- of adviesbevoegdheden krijgt met betrekking tot beleid over doorstroom en zittenblijven.

Wetsvoorstel Passend onderwijs

In het wetsvoorstel krijgt het samenwerkingsverband ('SWV') twee medezeggenschapsorganen: een MR (met daarin alleen personeelsleden van het SWV) en de ondersteuningsplanraad ('OPR'). De werkgroep is van mening dat in het wetsvoorstel met betrekking tot de OPR een aantal essentiële bepalingen ontbreekt.

1. Artikel 9 WMS

In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om in artikel 9 de woorden 'regionaal expertisecentrum' te vervangen door 'SWV'. Maar met die vervanging worden de artikelen 6, 7 en 8 WMS alleen van toepassing verklaard op de MR van het SWV, en niet op de OPR. Dit zou tot gevolg hebben dat de OPR essentiële bevoegdheden ontbeert. Te denken valt aan het recht een overlegvergadering te verzoeken, het initiatiefrecht (artikel 6 WMS) of het recht op informatie (artikel 8 WMS). Wij stellen daarom voor de OPR alsnog te noemen in artikel 9 WMS teneinde geschillenprocedures over de bevoegdheden van de OPR te voorkomen.

2. Artikel 37 WMS

In artikel 37 WMS worden de bepalingen over de geschillenregeling (artikelen 31 tot en met 36 WMS) van overeenkomstige toepassing verklaard op de OPR. Dit heeft, naar de letter van de wet, tot gevolg dat de OPR op grond van artikel 31 onderdeel a WMS de bevoegdheid krijgt om een instemmingsgeschil aanhangig te maken over artikelen 10, 12, 13 en 14 WMS. Deze vier artikelen zijn echter niet zo relevant voor de OPR. Wel relevant is artikel 14a WMS (instemmingsbevoegdheid OPR m.b.t. ondersteuningsplan), maar dat artikel wordt in artikel 31 onderdeel a WMS niet genoemd. Die omissie zou tot gevolg kunnen hebben dat de Landelijke geschillencommissie WMS een OPR niet-ontvankelijk verklaart dan wel zichzelf onbevoegd verklaart in een instemmingsgeschil over een ondersteuningsplan. Wij stellen dan ook voor om artikel 14a WMS uitdrukkelijk te noemen in artikel 31 onderdeel a WMS.

3. Bindende voordracht lid raad van toezicht

In het wetsvoorstel wordt voorgesteld dat de OPR bij de benoeming van de leden van de raad van toezicht in de gelegenheid wordt gesteld een bindende voordracht te doen voor een lid. De wettelijke grondslag voor deze bevoegdheid zal echter in de onderwijswetten staan, en niet in de WMS. Die plaatsing heeft tot gevolg dat de OPR niet in staat zal zijn om de naleving daarvan door het bevoegd gezag te vorderen op grond van artikel 36, lid 1, WMS. In dit artikel staat immers dat alleen naleving kan worden gevorderd van verplichtingen van het bevoegd gezag voortvloeiend uit de WMS. Er kan dus geen naleving worden gevorderd van een verplichting voortvloeiend uit een onderwijswet. Diezelfde onmogelijkheid geldt overigens ook met betrekking tot de bevoegdheid van de MR om een bindende voordracht te

doen voor een lid van de raad van toezicht (artikelen 17a WPO, 24d WVO en 28g WEC). Deze bevoegdheid staat evenmin in de WMS. Deze lacune zou kunnen worden opgelost door ofwel de bevoegdheden van de MR en de OPR over te hevelen naar de WMS ofwel de woorden ‘voortvloeiend uit deze wet’ in artikel 36, lid 1, WMS te schrappen.

Wij zijn gaarne bereid onze standpunten nader toe te lichten of concrete wetteksten te formuleren.

Aangezien het wetsvoorstel Passend onderwijs momenteel aanhangig is in de Eerste Kamer, cc ik dit bericht naar de voorzitter van de Vaste commissie voor Onderwijs van de Eerste Kamer, alsmede aan mevrouw De la Parra en mevrouw Van Veen, beleidsmedewerkers bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Hoogachtend,

Mr. dr. J. Sperling
Voorzitter van de werkgroep